

ZASADY WYCENY AKTYWÓW I PASYWÓW ORAZ USTALANIA WYNIKU FINANSOWEGO

Nie rzadziej niż na dzień bilansowy należy wycenić aktywa i pasywa w sposób następujący:

1. Inwestycje wg cen nabycia lub kosztów wytworzenia.
2. Środki trwałe oraz niematerialne i prawne wg cen nabycia lub kosztów wytwarzania lub wartości po aktualizacji wyceny pomniejszonych o odpisy amortyzacyjne (umorzenia). Narzędzia, urządzenia i wyposażenie o okresie używania powyżej 1 roku i wartości nie przekraczającej 10.000 zł stanowią pozostałe środki trwałe po przypisaniu odpowiedzialności materialnej osobie odpowiedzialnej są ewidencjonowane na koncie 013 Pozostałe środki trwałe. Środki trwałe o wartości równej 10.000 zł amortyzuje się jednorazowo w miesiącu oddania ich do użytkowania. Środki trwałe o wartości powyżej 10.000 zł ewidencjonuje się na koncie 011 Środki trwałe.
3. Należności i zobowiązania, w tym też z tytułu kredytów i pożyczek w kwocie wymagającej zapłaty.
4. Środki pieniężne oraz pozostałe aktywa i pasywa wg wartości nominalnej.
5. Środki trwałe stanowiące własność Skarbu Państwa lub jednostki samorządu terytorialnego otrzymane na podstawie decyzji właściwego organu nieodpłatnie, wycenia się w wartości określonej w tej decyzji.

Aktywa i pasywa jednostki wycenia się według zasad określonych w ustawie o rachunkowości oraz w przepisach szczególnych, wydanych na podstawie ustawy o finansach publicznych.

Uwzględniając te przepisy ustala się zasady wyceny aktywów i pasywów oraz zdarzeń podlegających ewidencji na kontach pozabilansowych w sposób zdefiniowany poniżej:

1) Wartości niematerialne i prawne:

- pochodzące z zakupu – według cen nabycia lub kosztów wytworzenia, lub wartości przeszacowanej (po aktualizacji wyceny), pomniejszonych o odpisy amortyzacyjne lub umorzeniowe z uwzględnieniem odpisów aktualizujących z tytułu trwałej utraty wartości,
- otrzymane nieodpłatnie na podstawie decyzji właściwego organu według wartości określonej w tej decyzji,
- otrzymane na podstawie darowizny - według wartości wynikającej z umowy darowizny, a w przypadku jej braku, w wartości rynkowej na dzień nabycia.

Wartość rynkowa określana jest na podstawie przeciętnych cen stosowanych w obrocie rzeczami tego samego rodzaju i gatunku, z uwzględnieniem ich stanu i stopnia zużycia.

2) Wartości niematerialne i prawne o wartości początkowej wyższej od wartości ustalonej przepisach o podatku dochodowym od osób prawnych tj. o wartości jednostkowej powyżej 10.000 zł i okresie użytkowania dłuższym niż rok podlegają umarzaniu na podstawie aktualnego planu amortyzacji według stawek amortyzacyjnych ustalonych przez kierownika jednostki z uwzględnieniem zasad określonych w ustawie o podatku dochodowym od osób prawnych. Podlegają one finansowaniu ze środków majątkowych.

Wartości niematerialne i prawne o wartości jednostkowej niższej od wymienionej w ustawie o podatku dochodowym od osób prawnych tj. do 10.000 zł., traktuje się jako pozostałe wartości niematerialne i prawne, które umarza się w 100% w miesiącu przyjęcia do używania. Finansowane są one ze środków na wydatki bieżące.

3) Rozpoczęcie amortyzacji następuje w następnym miesiącu po przyjęciu do używania, a jej zakończenie – nie później niż z chwilą zrównania wartości odpisów amortyzacyjnych lub umorzeniowych z wartością początkową bądź przeznaczenia do likwidacji, sprzedaży bądź stwierdzenia niedoboru.

4) Ewidencja szczegółowa dla objętych ewidencją księgową wartości niematerialnych i prawnych umożliwia ustalenie umorzenia oddzielnie dla poszczególnych podstawowych oraz oddzielnie dla pozostałych wartości niematerialnych i prawnych.

5) Wartości niematerialne i prawne nie podlegają ulepszeniu, co oznacza, że nie można zwiększać ich wartości początkowej. Wszelkie aktualizacje oprogramowania (licencji) będącego wartościami niematerialnymi prawnymi podlegają odniesieniu bezpośrednio w koszty jednostki. Umorzenie ujmowane jest na koniec 071 „Umorzenie środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych”.

6) Środki trwałe będące w użytkowaniu jednostka dzieli na:

- podstawowe środki trwałe – ewidencjonowane na koncie 011 „Środki trwałe”
- pozostałe środki trwałe – ewidencjonowane na koncie 013 „Pozostałe środki trwałe”.

7) Środki trwałe podstawowe to składniki aktywów zdefiniowane w art. 3 ust. 1 pkt 15 ustawy o rachunkowości oraz stanowiące własność jednostki samorządu terytorialnego, otrzymane w zarząd lub użytkowanie, przeznaczone na potrzeby jednostki. Środki trwałe umarza lub amortyzuje się według zasad wynikających z ustawy o rachunkowości.

Środki trwałe obejmują w szczególności

- grunty (w tym prawo użytkowania wieczystego gruntu w gminie),
- budynki,
- lokale,
- budowle,
- maszyny i urządzenia,
- inne środki trwałe,
- zbiory biblioteczne.

8) Środki trwałe w dniu przyjęcia do użytkowania wycenia się:

- w przypadku zakupu – według ceny nabycia lub ceny zakupu, jeśli koszty zakupu nie stanowią istotnej wartości,
- w przypadku wytworzenia we własnym zakresie – według kosztu wytworzenia,
- w przypadku ujawnienia w trakcie inwentaryzacji – według posiadanych dokumentów z uwzględnieniem zużycia, a przy ich braku według wartości godziwej,
- w przypadku spadku lub darowizny – według wartości godziwej z dnia otrzymania lub niższej wartości określonej w umowie o przekazaniu,
- w przypadku otrzymania w sposób nieodpłatny od Skarbu Państwa lub jednostki samorządu terytorialnego – w wysokości określonej w decyzji o przekazaniu środka trwałego.

9) Aktualizacji wartości początkowej i dotychczasowego umorzenia środków trwałych dokonuje się wyłącznie na podstawie odrębnych przepisów, a wynik takiej aktualizacji odnosi się na fundusz jednostki konto 800.

10) Na dzień bilansowy środki trwałe (z wyjątkiem gruntów, których się nie umarza) wycenia się w wartości netto, tj. z uwzględnieniem odpisów umorzeniowych ustalonych na dzień bilansowy.

11) Pozostałe środki trwałe to środki o wartości początkowej nieprzekraczającej wielkości ustalonej w przepisach o podatku dochodowym od osób prawnych tj. o wartości jednostkowej nieprzekraczającej 10.000zł, dla których odpisy amortyzacyjne są uznawane za koszt uzyskania przychodu w 100% ich wartości w momencie oddania do używania.

12) Środki trwałe niskocenne:

- o charakterze wyposażenia (kosze, lustra, zastony, wykładziny itp.) o wartości 500 złotych podlegają zaliczeniu do kosztów w momencie ich zakupu. Kontrola ich stanu prowadzona jest w ilościowej ewidencji pozaksięgowej,

- o charakterze wyposażenia stanowiące drobny sprzęt, nie podlegają ewidencji ani ilościowej, ani wartościowej. Są to w szczególności:

- rękawice robocze wydawane pracownikom,
- sprzęt gospodarczy do utrzymania czystości pomieszczeń i utrzymania higieny, jak wiadra, szczotki, miski, wycieraczki, kosze, ręczniki, ścierki
- sprzęt biurowy jak zszywacze, dziurkacze, noże do papieru, nożyczki, firanki, zastony, tablice, mapy, rolety,
- sprzęt przeciwpożarowy np. gaśnice, węże,
- chodniki dywany, oświetlenie, karnisze, umywalki, sedesy, pojemnik na mydło, lustra, obrazy.

13) Zbiory biblioteczne – ujmowane na koncie 014 umarza się w 100% w miesiącu przyjęcia do użytkowania. Zbiory biblioteczne wycenia się następująco:

- pochodzące z zakupu – według cen zakupu
- pochodzące z darowizny – według wartości szacunkowej,
- stanowiące niedobory/nadwyżki, ujawnione w trakcie inwentaryzacji – odpowiednio według posiadanych dokumentów,
- sprzedaż zbiorów bibliotecznych – według wartości w księgach rachunkowych.

14) Środki trwałe w budowie (inwestycje) to koszty (wydatki) poniesione w okresie budowy, montażu, przystosowania, ulepszenia i nabycia podstawowych środków trwałych. Do środków trwałych zalicza się również koszty zakupu tzw. podstawowych środków trwałych wymagających montażu, jak również koszty nabycia tzw. pozostałych środków trwałych stanowiących pierwsze wyposażenie budowanych obiektów. Do kosztów wytworzenia podstawowych środków trwałych nie zalicza się kosztów ogólnego zarządu oraz kosztów poniesionych przed udzieleniem zamówień związanych z realizowaną inwestycją to jest przetargów, ogłoszeń i innych. Wydatki poniesione na ulepszenie środka trwałego, w tym także wydatki na nabycie części składowych lub peryferyjnych, których cena nabycia przekracza w danym roku obrotowym 10.000 zł, podwyższają wartość początkową aktywów trwałych.

15) **Rzeczowe składniki aktywów obrotowych** zgodnie z ustawą wycenia się według cen nabycia (zakupu) lub kosztów wytworzenia nie wyższych od cen ich sprzedaży netto na dzień bilansowy. W jednostce stosuje się zasadę, że materiały ewidencjonowane są w rzeczywistych cenach zakupu i w bilansie wykazywane są również po cenach zakupu.

16) **Należności długoterminowe**, to należności, których termin spłaty przypada w okresie dłuższym niż rok od dnia bilansowego. Wyceniane są w kwocie wymagającej zapłat, a więc łącznie z należnymi odsetkami.

17) **Należności krótkoterminowe** to należności o terminie spłaty krótszym od jednego roku od dnia bilansowego.

18) **Należności** wycenia się w wartości nominalnej łącznie z VAT, a na dzień bilansowy oraz na koniec każdego kwartału – w wysokości wymaganej zapłaty, czyli łącznie z wymagalnymi odsetkami z zachowaniem zasady ostrożnej wyceny, czyli po pomniejszeniu o wartość ewentualnych odpisów aktualizujących dotyczących należności wątpliwych (art.35b ust.1 uor).

19) W jednostce budżetowej należności krótkoterminowe z tytułu dochodów budżetowych, których termin płatności przypada na bieżący rok budżetowy ujmowane są na koncie 221 „*Należności z tytułu dochodów budżetowych*”. Nie dokonuje się odpisów aktualizujących należności z tytułu dochodów i wydatków budżetowych.

20) **Zobowiązania** na dzień bilansowy wycenia się w wartości nominalnej, łącznie z VAT, a na dzień bilansowy oraz na koniec każdego kwartału – w wysokości wymagalnej zapłaty tzn. łącznie z wymagalnymi odsetkami.

Do ewidencji zobowiązań i rozliczeń w jednolitym planie kont dla PS1 ustalone zostały następujące konta:

- 201 „*Rozrachunki z odbiorcami i dostawcami*”,
- 222 „*Rozliczenie dochodów budżetowych*”
- 223 „*Rozliczenie wydatków budżetowych*”
- 225 „*Rozrachunki z budżetami*”

- 229 „Pozostałe rozrachunki publicznoprawne”
- 231 „Rozrachunki z tytułu wynagrodzeń”
- 234 „Pozostałe rozrachunki z pracownikami”
- 240 „Pozostałe rozrachunki”

21) **Środki pieniężne** w kasie i na rachunkach bankowych wycenia się według wartości nominalnej. Wartość tych środków na rachunkach bankowych obejmuje również odsetki dopisane przez bank.

22) Przyporządkowanie paragrafów wydatków bieżących do rodzaju kosztów wyszczególnionych w planie kont:

Nazwa konta kosztów rodzajowych	Paragrafy klasyfikacji budżetowej wydatków
400 – Amortyzacja	4720
401 – Zużycie materiałów i energii	421 - Zakup materiałów i wyposażenia 426 - Zakup energii 424 - Środki dydaktyczne i książki 422 - zakup środków żywności
402 – Usługi obce	427 - Zakup usług remontowych 428 - Zakup usług zdrowotnych (zawodnicy) 430 - Zakup usług pozostałych 436 - Opłata z tyt. zakupu usług telekomunikacyjnych 439 - Zakup usług obejmujących wykonanie ekspertyz, analiz i opinii
403 – Podatki i opłaty	443 – koszty sądowe
404 – Wynagrodzenia	401 - Wynagrodzenia osobowe pracowników 404 - Dodatkowe wynagrodzenia roczne 417 - Wynagrodzenia bezosobowe
405 – Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	302 - Wydatki osobowe niezliczone do wynagrodzeń 411 - Składki na ubezpieczenia społeczne 412 - Składki na Fundusz Pracy 428 - Zakup usług zdrowotnych (dotyczących pracowników) 444 - Odpis na ZFŚS 470 - Szkolenia pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej 471 - Wpłaty na PPK finansowane przez podmiot zatrudniający
409 – Pozostałe koszty rodzajowe	441 - Podróże służbowe krajowe 443 - Różne opłaty i składki – w zakresie ubezpieczeń majątkowych 304 - nagrody o charakterze ogólnym

24) Zaangażowanie wydatków to sytuacja prawna wynikająca z podpisanych umów, decyzji i innych postanowień, która spowoduje wykonanie wydatków budżetowych ujętych w planie finansowym jednostki budżetowej danego roku oraz w planie finansowym niewygasających wydatków budżetowych przewidzianych do realizacji w roku przyszłym, wydatków budżetowych oraz niewygasających wydatków budżetowych następnych lat.

25) Nadwyżki/niedobory inwentaryzacyjne składników majątkowych należy powiązać z zapisami ksiąg rachunkowych, a ustalone różnice między stanem wykazanym w księgach rachunkowych a ich stanem rzeczowym należy rozliczyć w księgach tego roku obrotowego, na który przypada termin inwentaryzacji, oraz ująć je w pozostałych przychodach/kosztach operacyjnych lub obciążyć osobę materialnie odpowiedzialną na podstawie decyzji kierownika jednostki, podjętej w oparciu o wniosek przewodniczącego komisji inwentaryzacyjnej.

26) Odpisane, przedawnione i umorzone zobowiązania wycenia się w kwocie wymagającej zapłaty i odnosi w pozostałe przychody operacyjne.

27) Otrzymane darowizny w postaci rzeczowych składników aktywów obrotowych wycenia się według wartości wynikającej z umowy darowizny, a w przypadku jej braku wycenia się w kwocie nie wyższej od ich ceny rynkowej w momencie otrzymania.

28) Fundusze własne i specjalne oraz pozostałe, niewymienione wyżej aktywa i pasywa wycenia się według wartości nominalnej.

29) Wartość poszczególnych składników aktywów i pasywów, przychodów i kosztów, strat i zysków nadzwyczajnych ustala się oddzielnie i nie można ich ze sobą kompensować.

Sposób ustalania wyniku finansowego.

Wynik finansowy jednostki budżetowej ustalany jest zgodnie z wariantem porównawczym rachunku zysków i strat na koncie 860 „Wynik finansowy”. Ustalenie wyniku finansowego następuje poprzez przeksięgowanie w końcu roku obrotowego:

Na stronę Wn konta 860 „wynik finansowy”:

- a) sumy poniesionych kosztów operacyjnych – w korespondencji z grupą kosztów zespołu 4,
- b) zmiany stanu międzyokresowych rozliczeń kosztów – w korespondencji z kontem 490 „Rozliczenie kosztów”,
- c) sumy poniesionych kosztów amortyzacji – w korespondencji z kontem 400 „Amortyzacja”,
- d) sumy poniesionych kosztów finansowych – w korespondencji z kontem 751 „Koszt finansowe”,
- e) sumy pozostałych kosztów operacyjnych – w korespondencji z kontem, 761 „Pozostałe koszty operacyjne”.

Na stronę Ma konta 860 „wynik finansowy”:

- a) sumy uzyskanych przychodów – w korespondencji z poszczególnymi kontami zespołu 7 tj. 720” Przychody z tytułu dochodów budżetowych”. 750- „Przychody finansowe, 760- „Pozostałe przychody operacyjne”,

Saldo konta 860 może być kredytowe lub debetowe. W ciągu roku informuje o nadwyżce strat nad zyskami nadzwyczajnymi (debetowe) lub odwrotnie – o nadwyżce zysków nad stratami (kredytowe). Na dzień bilansowy saldo debetowe oznacza wysokość poniesionej straty bilansowej, natomiast saldo kredytowe informuje o wysokości osiągniętego zysku netto. Biorąc pod uwagę specyfikę działalności jednostki, wynik finansowy jest ujemny.

W następnym roku obrotowym pod datą zatwierdzenia sprawozdania finansowego saldo konta 860 zostaje przeksięgowane na konto 800 "Fundusz jednostki".

